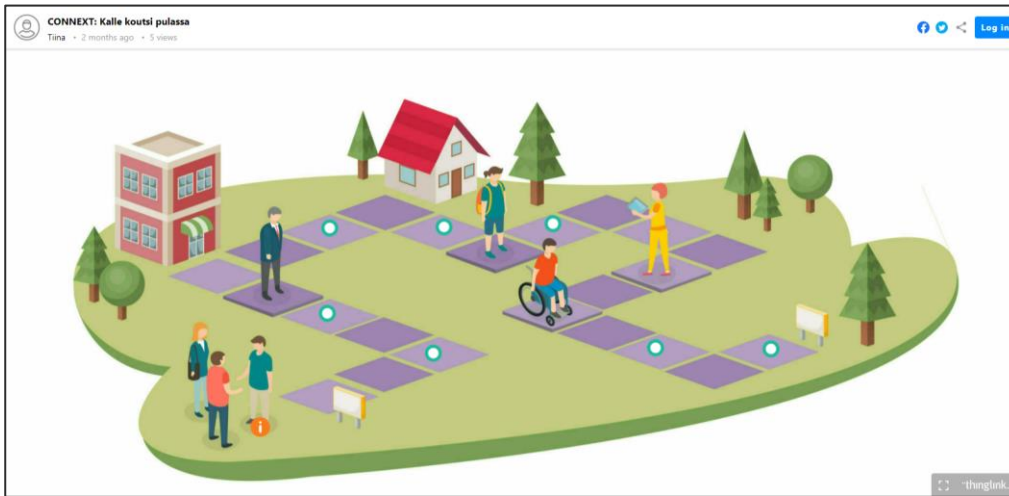


CONNEXT: Kalle koutsii pulassa



Taustaksi

Ammattilaiselle

Nämä tehtävät ovat osa CONNEXT for inclusion -hankkeen Hyvinvointi ja elämänhallinta -tehtäväkokonaisuutta. Niiden tavoitteena on esitellä ammattilaisille eri hankkeiden tuottamia, tasa-arvoa ja sukupuolensensitiivisyyttä käsitteleviä materiaaleja. Kokonaisuus on suunniteltu PeliKlaani-hankkeen loppuseminaaria varten Metropolia Ammattikorkeakoulun, XAMK:n ja Turun tulevaisuuden tutkimuskeskuksen yhteistyönä, ja se toimii parhaiten pienryhmässä. Tehtävät on tehty alun perin Seppo-pelialustalle, joka on maksullinen.

- Tehtävien määrä: 7 kpl
- Pelitehtäviä saa vapaasti kopioida ja muokata itselle sopiviksi.
- Lisää tehtäviä löytyy www.metropolia.fi/pelillisyyteenhurahtaneille.
- Lisätietoja hankkeesta löytyy www.connexthorinclusion.eu/fi.
- Nämä tehtävät löytyvät myös ThingLinkistä:
<https://www.thinglink.com/scene/1521837672736227330>

Taustakuva: PeliKlaani-hanke

Orientaatio pelaajalle

Nuorten työelämävalmentaja Kalle koutsin työ on kivaa. Hän on juuri aloittanut ryhmässä, jossa on osallistujia joka lähtöön. Yhtenä päivänä tulee puhe ammasteista.

Yksi hiljaisista nuorista miehistä kertoo varovasti miettivänsä lastentarhanopettajan ammattia. Siitä rohkaistuneena naisopiskelija mainitsee haaveilevansa autoasentajan työstä. Ryhmän mielipidejohtajat naureskelevat ja piikikkäät vitsit lentävät. Yllättäen myös Kallen kokenut ohjaajapari naurattaa osalle vitseistä.

Seuraavalla viikolla ammatinvalinta-aihe jatkuu, ja jotain olisi keksittävä! Kalle tarvitsee nopeasti ideoita, miten käsitellä asiaa kollegansa ja ryhmän kanssa.

Tehtävät

1. Teflon-testi

Monivalintatehtävä

Kalle törmää netissä kiinnostavalta vaikuttavaan Teflon-testiin. Voisiko sitä harkita nuorten kanssa tehtäväksi? Ehkä siitä hyötyisi myös kollega!

Testi tekee näkyväksi yksilöiden välistä moninaisuutta esim. liittyen näihin asioihin:

- Ikä
- Etninen tausta
- Kansalaisuus
- Äidinkieli tai kielet
- Uskonto tai maailmankatsomus
- Sukupuoli
- Sukupuoli-identiteetti ja tapa ilmaista sukupuolta
- Seksuaalinen suuntautuminen
- Vammaisuus
- Terveystila
- Poliittinen mielipide/vakaumus

Kokeilkaa tekin Teflon testiä! Tämä kannattaa tehdä ihan itsenäisesti. Tehtävässä on 3 vaihetta. Mieti:

1. Kuinka usein joudut omassa elämässäsi epämiellyttävään tilanteisiin tai epämiellyttävän erityishuomion kohteeksi edellä listattujen ominaisuuksiesi takia?

Laske jokaisen ominaisuuden kohdalla pisteet seuraavasti:

Usein: 3 pistettä

Joskus: 2 pistettä

Harvoin: 1 piste

En koskaan: 0 pistettä

Laske lopuksi yhteen kaikki saamasi pisteet ja kirjoita ne itsellesi ylös paperille. Yllättikö tämä luku sinut?

- a) Kyllä, kieltämättä yllätti
- b) Njaa, no ehkä vähän
- c) No eipä kyllä!

2. Kuinka usein tarkoituksella jätät kertomatta edellä mainitun listan ominaisuuksistasi, koska epäilet sen johtavan epämiellyttävään tilanteeseen tai epämiellyttävään huomioon?

Laske jokaisen ominaisuuden kohdalla pisteet seuraavasti:

Usein: 3 pistettä

Joskus: 2 pistettä

Harvoin: 1 piste

En koskaan: 0 pistettä

Laske lopuksi yhteen kaikki saamasi pisteet ja kirjoita ne itsellesi ylös paperille. Yllättikö tämä luku sinut?

- a) Kyllä, kieltämättä yllätti
- b) Njaa, no ehkä vähän
- c) No eipä kyllä!

Kirjoitustehtävä

3. Alkuperäisen Teflon-testin on kehittänyt Rauhankasvatusinstituutti ja sitä on jatkokehittänyt Potentiaali-hanke.

Keskustelkaa, mitä ajatuksia testi herätti. Ideoikaa yhdessä yksi tapa, miten Kalle voisi hyödyntää Teflon-testiä työvalmentajan työssään tai millaisia keskusteluja sen pohjalta voi käydä.

2. Turvallisempi tila

Puuttuva sana -tehtävä

Kahvihuonekeskustelussa Kallen kollegat kertovat värikkäitä tarinoita, miten levottomuus ja nimittely on lisääntynyt työvalmennettavien pajoilla. Joku ideoi, että ryhmissä voisi miettiä kaikille yhteisiä toimintasääntöjä. Ne vähentäisivät kiusaamista ja helpottaisivat kaikkien osallistumista. Sellaisistahan Kallenkin ryhmässä hyödyttäisiin! Kalle löytää Suomen nuorisotalon kattojärjestö Allianssin laatimat turvallisemman tilan periaatteet ja valmistelee niistä tehtävän, jonka jälkeen voidaan jatkaa keskustelua ryhmässä. Kaikkien pitää voida kertoa myös unelmistaan luottavaisin mielin. Kokeilkaa tekin tehtävää täydentämällä tyhjät kohdat mielestänne sopivilla sanoilla!

TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

Ole avoin. Kohtaa uudet _____ ja henkilöt ennakkoluulottomasti, ota jokainen vastaan tuleva asia ja tilanne mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä. Kunnioita. Anna toisille tilaa, kiinnitä huomiota sanavalintoihisi ja _____ osallistujien moninaisuus. Älä olet. Kunnioita jokaisen itsemäärättyä oikeutta äläkä tee oletuksia esimerkiksi toisten sukupuolesta, _____ tai perhesuhteista. Puutu. Mikäli todistat häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, älä _____ sivustakatsojaksi. Kannusta. Ota vastuuta myös _____ osallistujien kokemuksesta. Kuuntele ja kannusta. Rentoudu. Erehtyminen ja kysyminen on sallittua! Voitte halutessanne keskustella vastauksista ja turvallisemman tilan rakentamisesta oman ryhmänne kanssa.

3. Koulutusvalinnat ja stereotypiat

Valintaruututehtävä

"Jipii!" huudahtaa Kalle löytäessään lisää tietoa koulutusvalintoihin liittyvistä tasa-arvon haasteista. Kalle paneutuu Potentiaali-hankkeen 2020 laatiman kyselyn tuloksiin.

Muutkin ovat siis törmänneet stereotyyppiseen ajatteluun koulutusvalintojen ohjauksessa!

Tutustukaa ryhmänne kanssa seuraaviin kyselyssä esiin nousseisiin tuloksiin ja keskustelkaa niistä. Ruksikaa ne, joita olette itsekkin huomanneet omassa toimintaympäristössänne.

- Mitä huolellisemmin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat on tehty, sitä parempia välineitä ammattilaisilla on käsitellä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä.
- Koulutusvalintoihin vaikuttavista asioista ja tasa-arvosta ei keskustella riittävästi.
- Ei-typillisiä koulutusvalintoja tekevillä on muita korkeampi riski keskeyttää opinnot.
- Normien vaikutusta opettajien, ohjaajien ja muiden ammattilaisten työhön ei aina tiedosteta eikä asian käsittelemiselle ole riittävästi tilaa tai välineitä.

Erinomaista! Potentiaalissa on potentiaalia!

Kirjoitus/äänitystehtävä

Voitte myös kirjoittaa tai äänittää tähän yhden oman esimerkin tai huomion liittyen sukupuolten tasa-arvon edistämiseen omassa toimintaympäristössänne.

4. Tulevaisuuden ammatit

Kirjoitustehtävä

"Mistä minä oikein tiedän, millaisia ammatteja tulevaisuudessa edes on?" pohtii Kalle itsekseen. Eräässä seminaarissa Kalle törmää Lasten ja Nuorten Säätiön Mahdolliset maailmat - hankkeen pelillisiin ideoihin. Kokeillaanpa.

1. Valitkaa ryhmässä jokin tulevaisuuteen liittyvä sana (substantiivi), joka teille tulee ensimmäisenä mieleen.
2. Valitkaa sitten mikä tahansa tekeminen (juokseminen tms.)
3. Yhdistäkää sanat, niin että niistä tulee jokin tulevaisuuden ammattia kuvaava sana (esim. avaruussomistaja). Kirjoittakaa alle, millainen on tämän hahmon työnkuva.

5. Sukupuolitietoinen sisustus

Piirtämis- ja valokuvaustehtävä

Oppaita selatessaan Kalle koutsii oivaltaa, että sukupuolitietoinen työote lähtee liikkeelle jo toiminnan fyysisistä tiloista. Eri sukupuolta olevat nuoret viihtyvät monesti erilaisissa tiloissa ja eri toimintojen/tekemisen parissa. Lisäksi poika&tyttö-kategorioiden ulkopuolelle jäävät voivat tuntea,

etteivät sukupuolitetut tilat ole heitä varten. Tarvitaankin sukupuolitietoista katsetta tiloihin, joita nuoret käyttävät.

Auttakaa nyt Kallea miettimään, millaisia voisivat olla työpajan sukupuolitietoiset tilajärjestelyt. Miltä eri sukupuolet huomioon ottavassa tilassa voisi näyttää? Millaisia asioita mielestänne pitäisi huomioida suunnitellessa tilaa, joka on kaikkia varten/kutsuu kaikkia mukana toimintaan? Millaisia esteitä joidenkin ryhmien osallistumiselle tunnistatte?

Piirtäkää paperille rakennuksen ääriviivat käyttämällä apuna alla olevaa Osuma-hankkeen työpajan kuvaa sekä sille sukupuolitietoinen sisustus.

Ottakaa piirroksesta valokuva ja ladatkaa se tänne.

6. Haaveissa on aina POTENTIAALIA!

Kirjoitus- tai äänitystehtävä

Bussimatkalla kännykällä surffatessaan Kalle löytää urahaaveita käsittelevän videon. "Tämähän voisi toimia meidän ryhmässä!", hän innostuu.

Katsokaa tekin tämä 2-minuuttinen video. Millaista keskustelua Kalle voisi käydä nuorten kanssa videon jälkeen? Mitkä asiat ovat tukeneet nuoria heidän uravalinnoissaan?

Kirjoittakaa tai äänittäkää vastauksenne tähän.

[Unelmoi isosti -video YouTubessa](#)

P.S. Potentiaali-hanke on koonnut YouTubeen soittolistalle enemmänkin tasa-arvon edistämiseen liittyvää materiaalia — kannattaa tutustua!

7. Miesten, naisten vai kaikkien ammatit?

Kirjoitustehtävä

Kalle törmäsi hikipäissään netissä [Kepeli-hankkeen materiaaliin "Innostu ammateista"](#). Se on hauska ryhmätehtävä, jossa pohditaan mielikuvia erilaisisten ammattien sukupuolittumisesta.

Lukekaa läpi pelin kuvaus ja ohjeistus ja pohtikaa, miten itse käyttäisitte sitä.

